

100 جىلدىق كۇرەس جولىدا جاڭا سايلارغا تاللاش • ئىككىنچى قاتارلىق تەكشۈرۈشلەر

لاۋالغان جالنىمەن جانە قاۋالغان جىگەر مەن ماڭگى جاسايدى

يە تيڭنىڭ سۈرەتى.
شېنخۇا اگەنتى تارقاتقان

□ شېنخۇا اگەنتىنىڭ ئىشلىشى / دېڭ لى

”مەن لاۋالغان جالنىمەن جانە قاۋالا -
عان جىگەر مەن ماڭگى جاساۋدى ۋە ۋەتەن -
مەن“ مەن جۇڭگو خالىقلىق زاتلىق سىستە -
رى ۋەتەننىڭ بارىمىدى ارنايمەن...
بىل 4 - ئايدىڭ باسنىدا، يە تيڭ جياڭجۇن
ھەسكەرتكىش باقشاسىدا يە تيڭنىڭ 12 پارشا
سالھەم خاتىنىڭ قولجاىز باسى تۇغىشى رەت
شوعىرلى كورسەتلىپ، بارلىق ھەسكۇرسىيا -
لاۋشالاردى اسەرلەندىرىدى.

يە تيڭ دەربەس تۆۋاننىڭ قولباشىسى
ساۋ يۇاننىڭ نەمەرەسى ساۋ ھايچاۋ كوزىنە جاسى الا وتىرىپ
مىنئالاردى ۋەتەنلەردى: وسى سالھەم خاتىرادان توڭگەرلىستىك
اعا بۇنداردىڭ وسكەلەڭ جىگەرى مەن ۇلى رۇخىن اناعۇر -
لىم تەرەڭ سەزىندىم: يە تيڭ دەربەس تۆۋاننىڭ قۇرىش
ارمىيا رۇخى ارمىيا قۇرىلىشىدا ماڭزىدى رول اتقاردى ۋازى
بۇگىنگى ھەكونومىيالىق قۇرىلىس پەن قوعامدىق قۇرىلىستا
كەم بولسا بولمايتىن رۇخ.

يە تيڭ ھەسكەرتكىش سارايى گۇاڭدۇڭ ولكەسى
خۇيجوۋ قالاسى خۇيياڭ رايونىنا ورنالاسقان، جاقىندا عانا
سىفرلانغان كورمە دەڭگەينە كوتەرىلگەن، كورمە زالى دىي -
نامىيالىق كەسكىن، ۋەتەننىڭ ساندى مالىمەتتى توپتاۋ
جانە كورسەتتۇ، رادار اسەرى، ئىقتىسادى مەڭگەرۇ، ساعىم
بويۇ سىياقتى كوپ ۋەتەننىڭ توغىستىرىپ، ”ناقىتى
زات بولماۋ، كورنىستەندىرۇ، قايتالانبالى ۋازارا ئىقتىساداۋ“
ھەسكۇرسىيا ۇلكىسىن قۇرىپ شىعەپ، ادامداردى يە تيڭنىڭ
ايىنىدى دا اسقاق، قايسار دا جىگەرلى ۋەتەننىڭ
وتكەرگەندە ھەسكە ۇلغا جەتەكتەيدى.

يە تيڭنىڭ اسلىكى اتى يە ۋىشۇن، 1896 - جىلى گۇاڭ -
دۇڭنىڭ خۇيجوۋنىدا شارۋا وتباسىدا دۇنيەگە كەلگەن، سا -
ۋاتىن اشقان وقتۇشسى چىن جىڭرۇ ونىڭ اتىن ”يە تيڭ“
دەپ وزگەرتكەن، بۇل ”ادام العا ۋەتەنلىك، جاپىراق جايقالا
ۋەسۋى كەرەك“، كەۋدە كەرە العا شىعەپ، جۇڭخۇانى قۇت -
قارۇدى ۋەتەن ھەتۇ دەگەن ماعىنادا.

يە تيڭ نىڭلەردى - كەينىدى گۇاڭدۇڭ قۇرلىق ارمىيا
باستاۋىش مەكتەبىدە، خۇبەي قۇرلىق ارمىيا 2 - داينىدىق
مەكتەبىدە جانە خۇبەيگە باۋدىق قۇرلىق ارمىيا ۋەتەنلەردى -
لەر مەكتەبىدە وقىغان. 1917 - جىلى ول «جاڭا جاستاردا»
كولەمدى ماقالا جاريالاپ، ”بىلىققان ھەمدى سەرىپلىنىپ، ال -
سىزدىكتەن ھەسكە كوتەرۇ“ ھەرىكىن بىلدىردى.

1924 - جىلى يە تيڭ سوۋەت وداعىنا ۋەتەننىڭ بارا -
دى، سول جىلى 10 - ئايدا جۇڭگو سوتسىيالىزم جاستار وداعىنا
مۇشە بولادى، 12 - ئايدا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياسىنا
مۇشە بولادى. 1925 - جىلى ھەلگە قايتىپ كەلگەندەن كەينى،
يە تيڭ خالىقتىق تۇڭگەرلىستىك كومىتىتى 4 - ارمىياسى اقسلىش -
لار باسقارماسىنىڭ باستىعى مىندەتنى اتقارادى، كەينى
دەربەس تۆۋاننىڭ باستىعى بولپ تاعاينىدىلىپ، سولتۇستىككە
جورنىق سوعىسىنا قاتنىسادى. ول دەربەس تۆۋاندى باستاپ
يوۋشىناغا جورنىق جاساپ، ئىلگىرىدا سوعىسى سالىپ،
پىڭجياڭدى باغىندىرىپ، تېڭسىنى الپ، شىيانىڭدى قولعا
كەلتىرىپ، خىشىڭدى يەلەپ، ۋچاڭدى تالقانداپ، سوعىسى
سايىن جەڭسىگە جەتپ، قامالداردى تىركەس - تىركەس
الدى، ”قۇرىش ارمىيا“ اتاعى وسىمەن السىتى شارلاپ، ”سول -
تۇستىككە جورنىقتاعى اڭگىلى قولباشى“ اتاعى ھەل ئىشى -
سىرتىنا تارالدى.

توڭگەرلىستىڭ قاتەرلى، شۇعل ساتى،
1927 - جىلى 8 - ئايدا نىچاڭ كوتەرىلىشىنىڭ
دابللى قامىلدى، يە تيڭ الدىڭغى شەپ باس
قولباشىسى بولادى؛ سول جىلى 12 - ئايدا
گۇاڭجوۋ كوتەرىلىشىنى ات سالىسىپ، باشى -
لىق ھەتپ، جۇمىشىنى - دىقان قىزىل ارمىيا -
سىنىڭ تۇغىشى باس سىلېڭىنا اينالدى. كو -
تەرىلىس ساتسىزدىككە ۇشراغاننان كەينى
ول شەتەلگە شىعەپ باس ساۋاللايدى.
1937 - جىلى جاپون شاپقىنشىلارنا
قارىسى سوعىسى جالپى بەتلىك باستالدى،
جۇڭخۇا ۇلتى ۋەتەن مەن ۋەتەنلەردىسدا
قالغان ساتتە پارتىيىنىڭ نۇسقاۋىنا ساي، يە تيڭ جاڭا 4 - ار -
مىيا ۋەتەن ۋەتەنلىرىنى قۇرىپ جانە وغان باشلىق ھەتپ
چاڭجياڭنىڭ ۋەتەنلىستىك، سولتۇستىكىدە ارەكەت جاساپ،
”قۇرىش ارمىيىنىڭ“ ايمىنىن تاعى دا اڭگىلەيدى. 1940 - جىلى
يە تيڭ اسكەرى بولمىگە قولباشلىق ھەتپ الاستاۋعا قارىسى
كەلەلى جەڭسىگە قول جەتكىزىپ، ۋار سالادان ”جۇڭخۇا ۇل -
تىنىڭ باتىرى“ دەگەن ات الدى.

1941 - جىلى ۋاننان ۋاقىعاسى جۇڭگو مەن شەتەلدى
دۇر سىلكىندىرى، يە تيڭ كەلسوسۇز كەزىندە زاڭسىز تۇت -
قىندالىپ، ىلگەرىدى - كەينىدى جياڭشى شاڭراۋ، گۇاڭشى
گۇيلين سىياقتى جەرىلەردە قاماۋعا الىنادى. تۇتقىندالغان 5
جىلدان استام ۋاقىتتا يە تيڭ گومىنداڭنىڭ قىسپاققا ۇتۇن،
شىرعالاۋىنان سەسكەنبەيى ھات جازىپ: ”ار - نامىسىنا
ولسە دە اينىمايتىندىنەن“ بىلىدىرەدى: ”ۋازى «تۇتقىن
جىرىن» جازىپ ھەرىكىن اڭگىلەپ، ”لاۋالغان ۋەتەن
سىتىق قانەن ماڭگى جاسايمەن“ دەپ سەرت بەردەدى.

1946 - جىلى 3 - ئايدا يە تيڭ اقىرى بوساتىلدى. تۇر -
مەدەن شىققاننان كەينىگى 2 - كۈنى پارتيا ورتالىق كومىتە -
تىنە تەلەرگىراما جولداپ، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياسىنا
قايتادان كىرۋدى ۋەتەندە. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتي -
سى ورتالىق كومىتەتنى تەلەرگىراما قايتارىپ، يە تيڭنىڭ
جۇڭگونىڭ ۇلت زاتىنى مەن خالىق زاتىنى سىستەرى جو -
لىندا 20 نەشە جىل ادالدىقەن كۇرەس جۇرگىزىپ، ۋەتەن -
لى قاتال سىنققان وتكەندىگىن القاپ، يە تيڭدى جۇڭگو
كوممۇنىستىك پارتياسىنا قايتادان مۇشە ھەتپ قايتىلادى
ۇيعارادى. 4 - ئايدىڭ 8 - كۈنى ۇشاق شىرعالاڭى سەبەپتى
يە تيڭ سانشىدىڭ شىڭشىيانىنىڭ جىچاڭشىندا قازا بولادى،
سۇيەگى يان - انداعى ”8 - ساۋۋر“ قۇرباندار قابىرىستانىد -
ھىنا جەرلەندەدى.

يە تيڭ جياڭجۇن ھەسكەرتكىش باقشاسىدا اتىنا قامشى
باسپى جان قىارلىقەن سايىسقان، قايسار جياڭجۇننىڭ ۋەتەن -
سىنى جىم - جىرت قاسقايتىپ تۇرىپ، وتاننىڭ كوركەم جەرىن
كوزتەۋدە: اسقاق تا پارمەندى پارتياعا كىرۇ سەرتى، نانىشا
كەلتىرە وقىلغان تەرەڭ سۇيىسپەنشىلىكتى سالھەم ھات،
سىتىق نىتاعا تولى جاستىق جىرى وسى ارادا ماڭگى جاڭ -
ھەرىدا.
يە تيڭ ھەسكەرتكىش ساراينىڭ ۋەتەنلىرىشى چىن تيڭ
بىلاي دەدى: ”بىز اناعۇرلىم كوپ كورنىستىك ۇلكى جونىن -
دە زىدەنسى جاساپ، كورەرمەندەردىڭ ”قۇرىش ارمىيا
رۇخىن“ اناعۇرلىم جاقسى ۋەتەننىڭ جانە ۋەتەنلەردى، مۇرات -
سەنمىدى بەكەمدەپ، تاماشا تۇرمىسقا ۇمتالاتىن اسقاق نىتا -
سىن مازدان تۇنما مۇكىندىك جاسايمىز.
(شېنخۇا اگەنتىنىڭ 5 - ئايدىڭ 19 - كۈنى گۇاڭ -
جوۋدان بەرگەن ھابارى)

تايھاڭشان تاۋىن قانىمەن سومداعان ۇلت قاھارمانى

زو چۇاننىڭ سۈرەتى.
سۈرەتتىكى شېنخۇا
اگەنتى تارقاتقان

□ شېنخۇا اگەنتىنىڭ ئىشلىشى /
لىۋ فاڭجوۋ

خۇنان ولكەسى لىيلىڭ قالاسىدا قۇر -
باندار قابىرىستانىدىن زو چۇان جياڭجۇننىڭ
ھەسكەرتكىشى اسقاق بوي سوزىپ، بولەكشە
سالتاناتپەن ۇنسۇز تۇرۇپ، زو چۇان جياڭجۇن -
دى ھەسكە ۇلغا كەلگەن قوعامنىڭ ۋار سالا -
سىنداى ادامداردىڭ اياغى ۇزىلەر ھەمسى.
1905 - جىلى زو چۇان خۇنان ولكەسى
لىيلىڭ ۇدانىنىداى (ھازىرگى لىيلىڭ قالاسى)
شارۋا وتباسىدا دۇنيەگە كەلگەن، 1924 -
جىلى خۇاڭچۇ اسكەرى مەكتەبىنىڭ 1 - قارارىنا

ۋەتەنلەردى، 1925 - جىلى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتياسى -
نا مۇشە بولغان، كەينى خۇاڭچۇ اسكەرى مەكتەبى ساياسى جە -
تەكشىلەر تۆۋاندى پارتيانىڭ، لىيلىڭ بولپ، چىن جىۋىڭجىدى
جازالاۋ ۇشۇن شىعەسقا جاسالغان ھەرىكىتى جورنىققا قاتنا -
سادى. 1925 - جىلى 12 - ئايدا سوۋەت وداعىنا بارىپ، الدىمەن
ماسكە جۇڭشان داشۇەسىندە وقىدى، كەينى فرۇنزە اسكەرى
شۇەيۋاننىدا ئىلم تولىقتانغان، 1930 - جىلى ھەلگە قايتقان سوڭ
ورتالىق سوۋەتنىڭ رايونغا بارىپ قىزەت سىستەگەن.

1934 - جىلى 10 - ئايدا زو چۇان ۇزاق جورنىققا قاتنا -
سىپ، دادۇھىدان كۇشىن ۋەتەن، لازىكوۋغا شاپۇنل جاساپ
سوققى بەرۇ سىياقتى شايقتاستارغا قاتنىساىپ قولباشلىق
ھەتكەن. 1936 - جىلى زو چۇان قىزىل 1 - جۇنتۇاننىڭ ۇقتىشا
باشىقى بولپ، قوسىندى باستاپ باتىسقا جورنىق جاساغان،
سونداى - اق شىنچىڭجاۋ شايقتاسنا قاتنىساىپ قولباشلىق
ھەتكەن.

جاپون شاپقىنشىلارنا قارىسى سوعىسى بۇرق ھەتە تۇس -
كەنەن كەينى، ول 8 - ارمىيانىڭ ورنىناسار سانموۋجاڭى، 8 -
ارمىيا الدىڭغى شەپ باس شىتابىنىڭ سانموۋجاڭى بولغان،
كەينى قوسمىشا 8 - ارمىيا 2 - باس اتىرىنىڭ سىلېڭجۇانى
بولپ، جۇ دى، پىڭ دىخۇايلارغا سەلبەسپ 8 - ارمىيانىڭ
خۇايبەيدەگى جاپون شاپقىنشىلارنا قارىسى سوعىسى الدىڭغى
شەبىنە اتانىپ، جاپونىيا قۇرشاق ارمىياسىنىڭ ”تازالاۋىن“ تال -
قانداپ، جۇز تۇان زور شايقتاسى، خۇاڭچاڭدى قورعاۋ شايد -
قاسى قاتارلى شايقتاستاردىڭ جەڭسىنە جەتپ، جاۋدىڭ ارتقى
شەبىن دۇرلىگىسكە تۇسىرەدى.

1937 - جىلى 8 - ئايدا زو چۇان جۇ دى، پىڭ دىخۇايلار -
غا نەسەپ قوسىندى باستاپ خۇاڭجىدىن شىعەسقا قاراي
ۋەتەن، خۇايبەگە شەرۇ تارتىپ، جاپون شاپقىنشىلارنا قارىسى
بازا اشادى. سودان كەينىگى بىرنەشە جىلدا، 8 - ارمىيا الدىڭ -
ھى شەپ باس شىتابىنىڭ سانموۋجاڭى بولادى.
زو چۇاننىڭ قورعاۋشىسى مىندەتنى اتقارغان چىن لىساي
زو چۇاننىڭ قارىبالاس تا شۇعل شايقتاس تۇرمىسىن ھەسەنە
الىپ بىلاي دەدى: ”ول ۋاز كۇنى 16 ساعاتتان استام ۇقتى
قىزەت سىستەيدى... كەيدە، بىز جاتىن ۇيىنە كىرىپ بىر
ستاكان سۇ قۇيىپ بەرسەك تە، ول سەزىپىيە قالاتىن. بىز
ۋەتەننىڭ ۋەتەن اسىرعاندىقتان شارشاپ ھەكى كوزى قىزا -
رىپ جۇرگەننى كورۇشى ھەدىك.“

1939 - جىلى كوكتەمەن باستاپ، قوسىنىڭ اسكەرى -
ساياسى ساپاسىن جوعارىلاتۇ ۋەتەن، زو چۇان نىڭلەردى -
كەينىدى 3 رەت 8 - ارمىيا باس شىتابىنىڭ سوعىسقا ازىرلەنۋىنە
سەلبەسەدى. ول جانە باس شىتاب شارلاۋشالار تۆۋاننى وڭ -
تۇستىك ھىبەي، ھىبەي - شاندىڭ - ھىنان قاتارلى بازىلارغا
بارىپ، اسكەرى قوسىنىنىڭ قىسقا مەرزىمدىك شوعىرلى

جاتتەقۇ كلاسنى اشپ، تاجىرىيە تاراتۇعا جانە
پىكىر ۇستىرۇعا، كىادر تارىيەلەۋگە
كومەكتەسەدى.

زو چۇان ”اسكەردى عانا كوزدە ھەمەي،
استىق تا كوزدەيتىن“. 1940 - جىلى قىستا 8 -
ارمىيا تۇغىشى رەت ارتقى شەپ قىزمەتى ۋەتەن -
جىلىسىن اشى، ماچىلىستە زو چۇان «ارمىيامىز -
دىڭ ارتقى شەپ قۇرىلىسى جونىدە» دەگەن
تاقىرىپتا بايانداھا جاسايدى. ول ۋاز قولمەن
سانشىدىڭ لىچىڭ ۇدانىدا خۇاڭچاڭدىڭ مىلتىق -
زەڭبىرەك زاۋودىن قۇرادى، بۇل تايھاڭشان
تاۋلى ۋەتەندەگى ھەك ۇلكەن اسكەرى قارۇ -
جىراق زاۋودى ھەدى، ”تايھاڭ جاساعان“

مىلتىق ۋەتەندىپ عانا قوبىيماي، زەڭبىرەكنىڭ ۇى مەن گىرانات
اتقىش تا وندىرەدى. جۇ دى ونى ”بىرى سىستەردە ساىپايدى،
ۇساق - تۇيەك سىستەن شاشاۋ شىعارمايدى“ دەپ القالايدى.

قارىبالاس قىزمەتتەن تىسى، زو چۇان اسكەرى سىستەر
وقۇلىقتارىن تاياندلىقپەن ۇيرەنىپ، ۇڭلە زەرتتەپ، جۇڭگو -
جاپونىيا سوعىسىنىڭ ھەرىكەتلىكى مەن زاڭدىلىقى قاتارلىلار -
دى زەرتتەيدى. ول ۋاز باسنان كەشىرگەن ۋازىر شايقتاس -
تان تاجىرىيە قورنىدىداپ وتىرادى، «خۇايبەيدە تاياندلىق -
پەن جاپون شاپقىنشىلارنا قارىسى سوعىسى جۇرگىزۇ جونىد -
دە»، «توقساقۇل قۇرۇ تاختىكاسى»، «شاپۇنل جاساۋ تاختىك -
كاسى»، «تاختىكا ماسەلەسى»، «اسكەرى سىستەر يەيەسنىڭ
قايدىسى جونىدە» قاتارلى 40 تان استام ماقالا جازادى، ماقا -
لالارى اسكەرى قوسىن جاتتەقۇنىڭ وقۇلىقى بولادى.
زو چۇان خۇايبەي جاپون شاپقىنشىلارنا قارىسى بازى قۇرۇ
جانە ونى بەكەمدەۋ، جاپون شاپقىنشىلارنا قارىسى خالىقتىق
قارۇللىاردى دامىتۇ، زورايىتۇ، 8 - ارمىيانىڭ جالپى بەتلىك قۇ -
رىلىسى جولىدا وشىپەس ۇلەس قوسادى.

1942 - جىلى 5 - ئايدا جاپونىيا ارمىياسى تايھاڭ جاپون
شاپقىنشىلارنا قارىسى بازاسىنا زور ”تازالاۋ“ جۇرگەندە 5 -
ئايدىڭ 25 - كۈنى زو چۇان سانشى لىۋشىان ۇدانىنىڭ ماتىيان
دەگەن جەرىنىڭ ماڭىندا قوسىنىنىڭ جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتي -
سى ورتالىق كومىتەتى سولتۇستىك بىۋروسى مەن 8 - ارمىيا باس
شتابى سىياقتى ورنىغانلاردى قورعاپ، قورشاۋدى بۇزىپ ورنى
ۋستىرۇعا قولباشلىق جاساپ جۇرگەندە باقتاق قارىسى قۇربان
بولادى. سول جىلى نەبارى 37 جاستا ھەدى.

زو چۇان 8 - ارمىيانىڭ جاپون شاپقىنشىلارنا قارىسى
سوعىسى شەبىندە قۇربان بولغان ھەك جوعارى قولباشىسى،
يان - ان جانە تايھاڭشان بازاسىدا وغان ارناپ ازىپ ۋەتەندىرىپ
جىيالىسى وتكىزىلەدى. جوۋ نىلاي ونى ”پارتىيانىڭ ۇلكىسى
بولۇعا ابدەن لايىق“ دەسە، جۇ دى ونى ”جۇڭگونىڭ
اسكەرى سىستەر سالاسىدا كەزدەسە بىرمەيتىن دارىندى“ دەپ
القادى. زو چۇاندى ھەسكە ساقتاۋ ۋەتەن، سانشى - ھىبەي -
شاندىڭ - ھىنان شەكارا ۇڭمۇر ۇكىمەتى ول قۇربان بولغان
لىۋشىان ۇدانىنىڭ اتىن زو چۇان ۇدانى دەپ وزگەرتىۋەتتى
ۇيعارادى.

قاھارماننىڭ اتى وشىپەيدى، نۇر - شۇعلاسى ماڭگى
جالعاسادى. زو چۇان قالاشى، زو چۇان جولى، زو چۇان
قىزىل ارمىيا باستاۋىش مەكتەبى... زو چۇان جياڭجۇننىڭ اتا
مەكتەپى لىيلىڭدە ادامدار كوپ ۋەتەنلىك تاسلىدەرمەن زو چۇانغا
دەگەن تەرەڭ ساعىنىشىن بەيىنلەپ، قىزىل گەنگە مۇراگەر
بولپ، قىزىل تامىردى جالغادى.
(شېنخۇا اگەنتىنىڭ 5 - ئايدىڭ 19 - كۈنى چاڭشا -
دان بەرگەن ھابارى)

(باسى 1 - بەتتە)
قىستاق كادىرى تىلىشىگە بىلاي دەدى: 2013 - جىلى تۇتاش
قىستاقتى وڭاۋ جۇرگىزىلدى، جاڭجا قىستاعى خالىقتىق تۇسەل -
ھانانى دامىتىپ، ھەرىكەتتە ھەمىشەلىكەپن اينالىستى، قىستاق
كادىرلىرى، قىستاق تۇرىنى پارتىيا مۇشەلەرى جانە بايۇ شەبەرلىرى
باستاماشى بولدى. بۇل كۈندەرى ”سەرىكلەردىڭ“ باستاۋىندا،
قىستاق تۇرىمىندىڭ كىرىستەرىن ارتتىرىپ، بايۇ جولىنا
ۋەتەندىڭ شىكى قوزعاۋشى كۇشى ارتتى، سولاي بولپ قالماستىن
تان كوپشىلىك قىستاق ورتاسى تازالىقنى وڭاۋعا برىقتىلىقپەن
قاتنىساىپ، ”اسپانى كوك، جىرى جاسىل، سۇ تۇنقى، تىنىشى
ۋەتەن - شات - شادىمان تىرىشىلىك كەشىرگەن، كىرىسى ارتقان“
كورىكتى ۇئىل - قىستاق سەيىل - سەرۋەن ساياحات ۇلكى
كورسەتۇ قىستامەن قۇرۇ كوپشىلىكتىڭ ورتاق تالپىنىسى نىسا -
ناسىنا اينلادى.

جاڭجا قىستاعى وڭىرلىك ارتقىشلىقتى تايانەش ھەتپ، ما -
دەنپەتلىك، ساياحاتلىك، ۇئىل شارۋاشلىقىنىڭ شىكەرلىي تو -
عمىۋىنلىككەرىلەتپ، ” كورىكتى ۇئىل - قىستاق“ كاسىپ
سالاسىنىڭ تىرەك ۋەتەننىڭ ۋەتەننىڭ ساياحاتشىلار ۇشۇن
ايتقاندا، ھەگر بۇرىن ۋەتەننىڭ قىستامەن تەك سوعىپ وتە
شىققانغىز، وندا بۇگىن جاڭجا قىستامەننىڭ ۇزدىكىسىز ارتقان
تارىمىدىلىقى، ”سىزدىڭ قىستامەننىڭ ۋەتەننىڭ كىرىستەرى
مۇندا تۇر!
(جاۋ شىيا)

ۋئىل شارۋاشلىقىن دامىتۇعا دىيىنالىپ وتىر.
”بىيىل شۇيىفا ۇئىل شارۋاشلىق توبى
شەكىتى سەرىكتەستىگىمەن سەلبەستىك نەپتەمە -
سىنە كەلىستىك، الداعى جەردە ھەمەلەكەت ھەد -
شىگىندەگى كاسپورنىداردىڭ ”اقتىلشالار القا -
سىنا“ سۇيەنىپ، جەمسى - جىبەدەك، كوكونىسى
مايساسىن جەتىلدەردۇ كاسپ سالاسىن، مادەد -
يەت - ساياحات كاسپ سالاسىن دامىتۇ جاڭجا
ۇلكىسى جونىدە زىدەنسى جاساپ، ۇئىل شار -
ۋاشلىقىن تۇسىنەتتىن، ۇئىل - قىستاقنى سۇيە -
تىن، شارۋالاردى سۇيەتنى اناعۇرلىم كوپ
”جاڭا شارۋالاردى“ باۋراپ، كورىكتى ۇئىل -
قىستاق قۇرامىز.“ جەبەكۇ قالاشق پارتكوم -
نىڭ شۇجىي باي شىڭجۇن بىلاي دەپ تانىسى -
تىردى: جاڭجا قىستاعى بىيىل تاعى ۇشە ۇتو -
كولىك ھەرۋاجىن جانە 2000 شارشى مەتىرلىك
زەردەلى جىلجىي سالىپ، ”جانبۇلاقتى سايا -
ھاتتاۋ، جاڭجا قىستامەننىڭ جەۋ، جاڭجا خالىقتىق
تۇسەلھاناسىنا قونۇ“ ساياحات اڭگىلى ماركا -
سىن جاراتۇعا كۇش سالىپ، بىيىل ادام باسنا
شايقتانداى ورتاشا تازا كىرىستى 30 مىڭ
يۇئاننان اسرۇعا قۇلىشىنى جاسايدى.

كورمە شىكايىن قوبۇعا دىيىنالىپ جاتىرىمەن،
جاڭجا قىستامەننىڭ ۇئىل شارۋاشلىق ھەرىكەت -
نىمەدەرىن تانىستىرىپ، ۋەتەن دە كوپ ادام -
دى كىرىستەرىن ارتتىرۇعا جەتەكتەيمەن“، -
دەدى روزاچۇن.
ھەمىشەلىك ۋەتەننىڭ ۇئىل جياڭ دا نە -
ساننان يىگىلىككەنۇشى. قالاشلىقتىڭ جۇمىستان -
دىرۇ بويىنىشا سۇيەمەلدەۋ نىسانىنىڭ ارقاسىندا
بىلىتىر ونىڭ ۇئىلنىڭ جىلجىيىن قامىتىغان 68
جىلجىيە ھەمىشەلىك ۋەتەننىڭ جىلجىيىن قايتاندى، كە -
مەلدەندى. ۇئىل جياڭ سۇيەن بىلاي دەدى:
”بۇرىن قاللىقتار جەمسى ۇزگەلى كەلگەندە
”قوس اياغى باپتاققا“ باتاتىن، قازىر جول قا -
تايىتلىدى، جەمسى ۇزۇدى سەزىنۇ اسەرى
اناعۇرلىم جاقساردى“.
ۇئىل جياڭ مەن اياغى شىنچياڭ ۇئىل شار -
ۋاشلىقى كاسپىتىك - تەختىكالىق شۇەيۋاننىن
وقۇ تاۋىشقان، قىستاقنى ھەمىشەلىك شەبە -
رى، 16 جىلجىيىدى كوتەرمەگە العان، جىلدىق
كىرىسى 300 مىڭ يۇان، بىيىل ھەرى - زاپىتى
ھەكۋى تاعى دا 50 جىلجىيىدى كوتەرمەگە الپ،
بۇلدىرىگەن جانە لانەيە ھەپ، كورىنىستىك

مۇ، 1000 تايۇ ساياحاتشىنى بىر ۇقتىدا قا -
بىلداي الادى، داپانچى، تۇتاشتاي قاتالغان
قوي، پالاۋ سىياقتى شىنچياڭنىڭ ھەرىكەت -
دامىدى تاغامدارى ايرىقتاش قارىسى ۇلغا بو -
لەندى.
”بىر كەشكى تىجارەت سوھامى 15 مىڭ
يۇان، وتە دۇماندى.“ 2 كۈننىڭ الدىنداعى
سىرا، قاتما مەركەسنى ۇزىغا العان ۇرەمچە -
دەن كەلگەن ساۋداكەر، جاڭجا قىستامەندى
سىرا، قاتما الاڭنىڭ باس دىرەكتورى روزا -
چۇن تۇنىياز قاياباغات قۇاندى. ويى ۋورسىتى
روزاچۇن تاعى اينالاسىنداعى 26 خالىقتىق تۇ -
سەلھانانى دا تاماق جەتكىزۇ قىزمەت وتەۋد -
مەن قامداپ وتىر.
روزاچۇندى وسى ارادا كەلپ قارجى
قوسۇعا باۋراغانى جاڭجا قىستامەننىڭ وڭىرلىك
باسمىدى عانا ھەمس، قايتا جاڭجا قىستامەننىڭ
شارۋاشلىق - ساۋدا ورتاسى، ونىڭ وسى ارادا
5 جىل ورنىنان تەگىن پايدالانۇ ۇقىمى بار.
”ورنىدى جالعا ۇ اقسىنىڭ ورنەن جىلنى
100 مىڭ يۇان ۇنەمدەيمەن، نەدەگەن جاقسى
ساياسات! وسى بىرنەشە كۈندە مەن ھەرىكەت

(باسى 1 - بەتتە)
جاڭجا قىستامەن بارساڭىز، اسفالت جول -
داردىڭ اتىز - ارقى باستارىنا دەپىن جەتكىزىل -
گەن، جول جاعاسىنداعى قالامشالاردىڭ يىق
تەرەسە بوي سوزغان، شاعىن قاياتتى عىمىرات -
تاردىڭ قاتار - قاتار سالىنغان، قىستاق تۇرىمەن -
دارىنىڭ ۇيلەرنىڭ الدى - ارتىندا كۇل مەن
اعاش جايقالا وسكەن، ۇئىل - قىستاقنى كۇلدەن -
دىرۇ كارتيىنسى كوز الدىڭىزغا باياۋ تارتىلا -
دى.
جاڭجا قىستامەننىڭ خالىق سانى از، قىستاق -
تا قارتتار كوپ، دامۇ تەبىئى جەتەرسىز. وسى
قىيىن ماسەلەنى شەشۇ ۇشۇن، تايۇ 2 جىلدا
”1 - كاسپىتى كەمەلدەندەردۇ، 2 - كاسپىتە
نايتىچە جاراتۇ، 3 - كاسپىتى ساپالاندىردۇ“
دامۇ وي جەلىسىن قارۇ ھەتپ، قىستاق پارتيا
ياچەيكاسى ساۋداكەر شاقىرىپ، قارجى ھەنگىزۇ
جانە نىسان قۇرىلمىسى تەبىئىن ۇزدىكىسىز ارتتىر -
دى. بۇگىنگى كۈندەرى قىستاقنى ھەك
دۇماندى بولپ وتىرغان سىرا، قاتما الاڭى
بىلىتىر ھەنگىزىلگەن نىسان بولپ تابىلادى.
سىرا، قاتما الاڭنىڭ يەلگەن جەرى 30